

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 270. — STEV. 270.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 16, 1929. — SOBOTA, 16. NOVEMBRA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

LONDONSKA KONFERENCA SE PRICNE 21. JANUARJA

DATUM ZA SKLICANJE STA ODOBRILO VLADI ZDRUŽENIH DRŽAV IN ITALIJE

Japonska se je že začela kujati. — Ameriška delegacija bo odpotovala z parnikom "Olympic". — Vprašanje glede križark na konferenci najbrž ne bo prišlo na vrsto. — Locarnska pogodba za Sredozemsko morje.

WASHINGTON, D. C., 15. nov.—Vlada Združenih držav je obvestila angleško vlado, da ji je polvolji, če se prične londonska konferenca za zmanjšanje oboroževanja na morju dne 21. jan. 1930.

Ameriška delegacija bo odpotovala v London s parnikom "Olympic", ki je last White Star črte.

Kot posebni asistent državnega tajnika Stimsona bo posloval na konferenci Arthur Wilson Page, sin pokojnega poslanika Waltera Hinesa Page-a, ki je bil tekem Wilsonove administracije ameriški poslanik v Londonu.

Delegacija bo tako odpotovala, da bo dospela štiri dni pred konferenco v London.

Poročilo, da je bil imenovan Page pomožnim državnim tajnikom, je brez podlage.

RIM, Italija, 15. novembra. — "Giornale d'Italia" poroča, da je Velika Britanija določila dan 21. januarja za sklicanje londonske konference.

List dostavlja, da je italijanska vlada s tem zadovoljna.

TOKIO, Japonska, 15. novembra. — Japonski vladni krogi niso nič kaj zadovoljni, da sta imela MacDonald in Hoover sestanek v Washingtonu in da sta pri tej priliki določala podrobnosti, s katerimi se bo pečala konferenca.

Japonska bo le težko, ali pa sploh ne bo pristala na zahtevo glede znižanja števila križark.

Nekateri vidijo iz te zagate edino rešitev v tem, da bi vprašanje glede križark sploh ne prišlo na program.

PARIZ, Francija, 15. novembra. — Skoro vse napredno evropsko časopisje zagovarja idejo, da bi se sklenila za Sredozemsko morje nekako locarnska pogodba, katero naj bi podpisale vse države, ki meje na Sredozemsko morje.

VZNEMIRJENJE GLEDE ODPRAVE SUBMARINOV

Francija se boji, da se bo Italija pridružila Ameriki in Angliji v prizadevanju za odpravljanje te vrste orožja.

PARIZ, Francija, 15. novembra. Francija je danes v velikih skrbeh radi svojega mornariškega gradilnega načrta, ker je Italija očitno trdna v svojem sklepu, da ne pusti Franciji niti za las v zadevi mornarice.

Ker se hoče Italija očitno pridružiti opoziciji proti Združenim državam in Angliji, da obdrži svoje podmorske čolne, je pričela Francija z uvodnimi pogajanjimi z Rimom glede stališča, katero bosta zavzeli obe državi na konferenci, ki bo otvorjena v Londonu meseca januarja.

Reakcija Mussolinijeve vlade na pram govoru Hooverja ob priliki Dne premirja, pa vzbudila vprašanje, če se Italija mogoče ne nagiba proti angleški govorečima delom, ki sta za odpravljanje podmorskih čolnov. Pogovori se vrše se-

daj in pričakuje se predlogov iz Rima.

Francosko stališče je bilo je no obrazloženo kot obrambna politika in čeprav Francozov posebno ne veseli nasprotovati Angliji in Združenim državam, bodo vedno nadaljevali svoj gradilni program, ki določa šest podmorskih čolnov po 1500 ton.

LONDON BO KMALU SOCIJALISTIČNO GLEDIŠČE

LONDON, Anglija, 15. novembra. London bo kmalu dobil svoje lastno socijalistično gledišče, ki bo igralo priznane igre ter bo dostopno za vsakega, ki ima le par centov v žepu. Tozadevni načrt je sprožila delavska stranka in ga podpirajo številni odličnjaki v sedanjem režimu.

LADY ASTOR PREDMET ZASMEHOV

LONDON, Anglija, 15. novembra. Lady Astor je izvedla včeraj svojo žensko prerogativo ter se premislila glede sobotnega izleta z zračno križarko R-701. Bila je ena stotih članov poslanske zbornice, ki so dobili tikete za polet. Premislila se je, češ, da ima dosti važnih dogovorov, a ljudje pravijo, da je izgubila korajšje in da se ne bo radi tega udeležila izleta.

MORILKA PARKS PRED POROTO

Državni pravdnik je naprosil za obtožbo radi umora dveh otrok v Jerseyu. — Miss May Parks bo obtožena prihodnji teden.

CAMDEN, N. J., 15. novembra. — Velika porota bo naprošena prihodnji teden, naj obtoži Gladys May Parks umora Timotija in Doroteje Rogers. To je izjavil dancs okrajni pravdnik Clifford Baldwin, ter dostavil, da je že ugotovil motiv tega dejanja.

Njena ledena hladnost, ki se je upirala vsem naporom, da izvabijo iz nje priznanje, jo je zapustila včeraj, ko so jo predstavili njenemu očetu ter nato trem moškim, glede katerih je priznala, da so bili njeni intimni prijatelji.

Tri in šestdeset let stari George Parks, premikač, je bil pridržan kot materialna prič, odkar se je njegova hčerka udala oblastim v Newarku pred več kot enim tednom, ko je čitala v listih, da jo iščejo oblasti.

Govori resnico. — ji je rekel. — nič drugega kot resnico. Če si ubila onadva otroka, ju ne nosi na vesti.

Tudi ženska se je solzila.

Govorila sem resnico, oče. — je odvrnila. — Žal mi je, oče. Žal mi je tudi, da sem te spravila v to grozno zmedo.

Nata so jo konfrontirali z Antonom Baker, delavcem, s katerim je živela; z Louisom Rossom, starim tapetnikom in Jožefom Capro, starim 30 let, godbenikom.

O, moj Bog! — je vzkliknila ter omedlela. Kljub vsemu pa vztraja Miss Parks še vedno pri svoji trditvi, da se je namreč Doroteja smrtno ponesrečila, dočim je padel Timotej, star dve leti, po stopnicah ter se ubil.

ATENTAT NA ČIKAŠKEGA PRAVDNIKA

Pomožni državni pravdnik Breen je vodil veliko kampanjo proti igralnicam, in napad je bil posledica te njegove delavnosti.

CHICAGO, Ill., 15. novembra. — Danes zjutraj je bomba poškodovala stanovanje James W. Breena, pomožnega državnega pravdnika, ki je tudi član republikanskega odbora za štirinajsti okraj ter občinski svetovalec.

Eksplozija je bila tako silna, da je vrгла Breena in njegovo ženo iz postelje.

Bomba je napravila veliko luknjo v pričetu hiše. Skoro vse pohištvo je bilo razbito, pa tudi po sosednjih poslopih so popokale vse šipe.

Škodo v Breenovem stanovanju cenijo na približno pet tisoč dolarjev.

Breen je vodil odločno kampanjo proti igralnicam, in glasi se, da je bil napad mogoče posledica te njegove aktivnosti.

Breen je bil pred par leti glavna figura v preiskavi glede policijskega sklada.

Tudi par drugih visokih uradnikov je dobilo pretižna pisma, da so zapisani smrti.

JUGOSLOVANSKI POVELJNIK SE JE OPRAVIČIL

ZADER, Jugoslavija, 13. novembra. — Jugoslovanski obmejni poveljnik se je opravičil, ker je neka jugoslovanska straža streljala na dva italijanska delavca par sto korakov vstran od meje. Poveljnik je izjavil, da bodo oni, ki so streljali strogo kaznovani.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

VROČE ŽELJE FRANCOSKIH VINOREJCEV

Načelnik francoskih vinogradnikov, ki je preštudiral položaj, izjavlja, da bo ameriški narod kmalu sprejel smiselno kontrolo nad pijačo.

PARIZ, Francija, 15. novembra. Popolna pivska svoboda je v Ameriki nepriporočljiva, a Združene države bodo kmalu uveljavile primerno kontrolo pijače. — je rekel Ernest Guy, načelnik francoske misije vinogradnikov in pridelovalcev vina, ki je prišla v Združene države, da študira prohibicijsko postavost ter njene učinke.

Guy je prepričan, da bo v Združene države sprejele obliko kontrole pijače po canadskem vzorcu.

Zahvaliti se moramo Ameriki za vzgled, katerega je nudila svetu zadnjih desetih let. — se zaključuje poročilo Guya. Trdi, da bi moral prohibicijska postava služiti vsemu svetu kot svarilo.

Francoska misija je imela velike težkove, ko je skušala ostati trezna v New Yorku, in poročilo to povsem odkrito priznava.

Ob koncu prorokuje Guy, da ne more Amerika še nadalje prenašati tega napora.

ANGLESKI LORDI SMATRAJO ARMADO ZA PRESLABO

LONDON, Anglija, 15. novembra. Angleška vlada je bila danes posvarjena v zbornici lordov, da je padla angleška armada pod varnostno točko, če se vzame vpoštev njene povečane odgovornosti. Zbornica je dobila objubo, da ne bo armada še nadalje skržena. Lord Middleton je izjavil, da je padla armada pod silo leta 1915, ko je štela 148,000 mož v Angliji ter 75,000 v Indiji. Sedaj pa šteje le še 140,000 mož v Angliji ter 60,000 mož v Indiji.

BRUHANJE OGNJENIKA PELLE

PORT DE FRANCE, Martinique, 15. novembra. — Ognjenik Mount Pelle je bruhal danes pepel do višine treh tisoč jardov. Vaščani so pobegnili proti severu.

DVE SMRTNI NESREČI NA BOJNI LADJI

NORFOLK, Va., 15. novembra. — Poročnik Hollenbeck in podporočnik Weber sta izgubila življenje, in sedem ostalih mož, ki so bili vsi člani posadke bojne ladje New York, je v bolnici, ker so bili premagani od strupenega plina na krovu včeraj zvečer. Weber je izgubil življenje, ko je priskočil na pomoč poročniku Hollenbecku, ki je bil eden od skupine štirih, ki so bili premagani od plina, ko so stopili v neki "blister" ob strani ladje. Mornariške oblasti niso hotele dati nikake oficijelne informacije glede te nesreče.

GROFICA SE HOČE LOČITI

PARIZ, Francija, 15. novembra. Ameriška grofica de Lausanne, prejšnja Ethel Macombe, je vložila danes tožbo za ločitev zakona. Za enkrat ni še znano, kaj jo sili k temu.

BANDITI SO SREČNO ODNESLI NAD \$400,000

Bogat bankir nudi sedemdeset tisoč dolarjev nagrade onemu, ki bi zasledil drzne napadalce.

BUFFALO, N. Y., 15. novembra. Danes iščejo vsepovsod sedem banditov, ki so včeraj oropali za 400 tisoč dolarjev osemnajst gostov milijonarja John L. Carsona.

Millijonar Frank Baird je razpisal sedemdeset tisoč dolarjev nagrade za zajetje banditov. Za vsakega živega bandita je razpisanih pet tisoč dolarjev nagrade, za mrtvega pa deset tisoč.

Rop se je završil, ko so proslavljali zaroko Courtlandt Van Cleafa ter Miss Cameron.

Banditi so bili maskirani z belimi robci. Vsak je držal v roki dva revolverja.

V dvorano so prišli skozi okno ter pozvali goste, naj stopijo k zidu ter dvignejo roke.

Par gostov je domnevalo, da gre za šalo, ter so se hoteli pošaliti z banditi. Banditi pa so bili skrajno odločni. Ko je neka ženska skušala strgati banditu obrazno masko, jo je surovo sunil pod mizo.

Med gosti je bilo dosti odličnjakov, ki so znani v javnem življenju.

SKRČENJE ROMUNSKEGA KABINETA

BUKAREŠTA, Romunska, 15. novembra. — Kabinetni svet je včeraj sklenil, da bo preobrazil romunsko ministrstvo ter skrčil število ministrstev od štirinajstih na sedem.

PROTEST PROTI USMRČENJU

BUENOS AIRES, Argentina, 15. novembra. — Več tisoč oseb se je včeraj udeležilo demonstracije ter protestiralo proti zavratnemu umoru bivšega governorja Lenizanas iz Mendoza provinca. Policisti na konjih so skrbeli, da se niso završili izgredi.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI JE ZOPET NARASLA

Delavska vlada je opustila vsako upanje, da bi mogla rešiti ta težaven problem tekem prihodnjega leta.

LONDON, Anglija, 15. novembra. Ker z vsakim tednom število nezaposlenih narašča, je delavska nezadovoljstva, da nima nobenega upanja skrčiti število nezaposlenih tekem prihodnjega leta.

Tako je izvedel danes poročevalec United Press.

Da že vsaj nekoliko odpomore položaju, je sklenila vlada izdati šestdeset milijonov dodatne podpore.

Podpora naj bi dobivali tudi ljudje v starosti od šestnajstih do osemnajstih let.

Tozadevna predloga bo se danes predložena zbornici in njeno besedilo bo takoj nato objavljeno.

Finančni minister Philip Snowden bo skušal dobiti teh \$60,000,000 s pomočjo novega davka na zemljišča, ki dosedaj še niso bila obdadena.

ZRAČNO MINISTRSTVO ZA GRŠKO

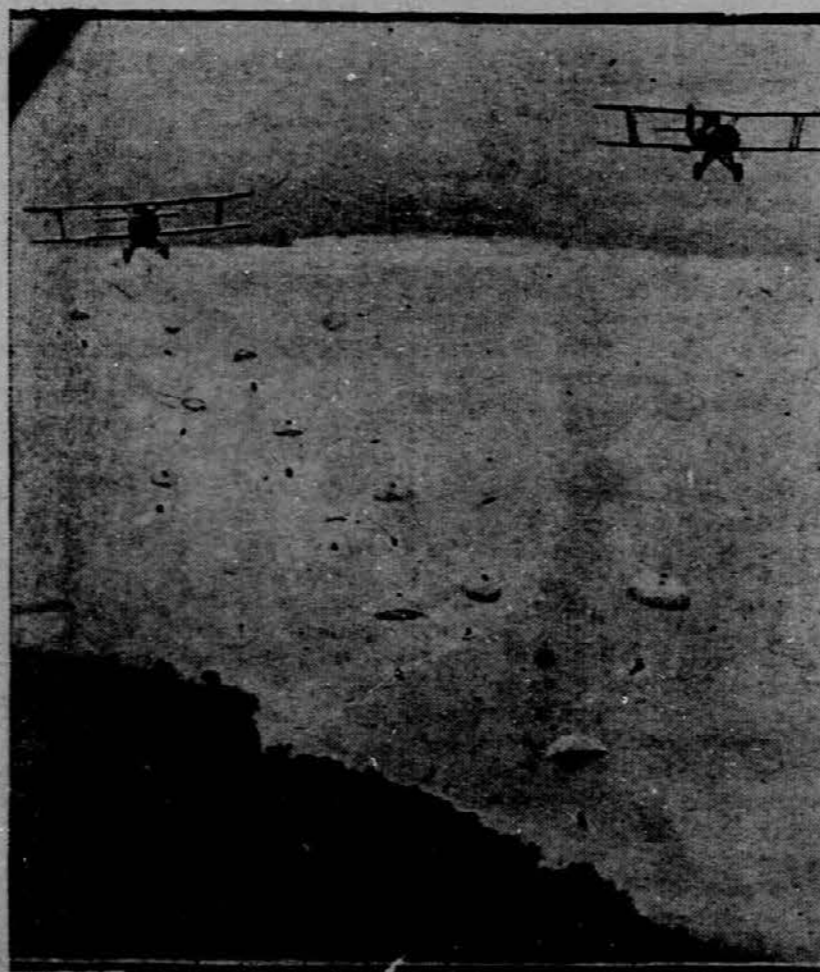
ATENE, Grška, 15. novembra. — Ministrski predsednik Venizelos je včeraj sklenil ustvariti zračno ministrstvo, katero bo vodil sam, s podtajnikom na strani, da opravi podrobno dela.

Ministrski predsednik je tudi informiral telovadna društva, da se zelo zanima za telesno vzgojo in da bo podpiral gimnastične učitelje, ki bodo dobili svojo vzgojo v inozemstvu, posebno v Franciji.

AMERIKANEC UBIT V MEHIKI

VERA CRUZ, Mehika, 14. nov. — V Tapachuli so ubili Amerikanca Harryja Schellingerja. Tako javljajo poročila, ki so dospela semkaj. Podrobnosti niso znane.

12 JIH JE SKOČILO IZ AEROPLANA



Is velikega aeroplana je skočilo dvanajst častnikov in vojakov, članov pomorske zračne postaje v Anacostia, Wash. Pri skoku so se seveda posluževali parašutov. Vsi so srečno pristali. Na tisoče gledalcev je motrilo ta izreden prizor.



DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 \$ 9.50	Lir	100 \$ 0.78
"	1,000 \$ 18.40	"	200 \$ 1.56
"	2,500 \$ 45.75	"	300 \$ 2.34
"	5,000 \$ 90.50	"	500 \$ 3.90
"	10,000 \$ 180.00	"	1000 \$ 7.80

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim svetsom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 5% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedena, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načinov nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREN TEDNIB
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER IN
PRISTOJNINO 75c.

SAKSER STATE BANK

60 COURTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0590

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Table with subscription rates for various durations and locations like America, New York, etc.

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

Glas Naroda izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.

GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: Chelsea 3878

IZVOR ZLOČINOV

V zadnji številki revije "Journal of Industry and Finance" je objavil Randolph Kingsley, ki je velika avtoriteta za finance in zavarovanje, značilen članek, v katerem se bavi s plačami neizvežbanih in neorganiziranih ameriških delavcev.

Članek je zanimiv iz dveh ozirov. Zato, ker je vsaka trditev v njem podkrepjena z dejstvi in ker se bavi tudi s posledicami teh dejstev.

Kingsley dokazuje, da je v Združenih državah v industriji in trgovini zaposlenih petindvajset milijonov klerkov, knjigovodij in fabriških delavcev, ki ne zaslužijo več kot po petindvajset dolarjev na teden.

Ta vsota nikakor ne zadostuje za vzdrževanje družine, in človek, ki samo toliko zasluži, ne sme niti misliti na kaka zabavo ali razvedrilo.

Kingsley pravi: "Petina ameriškega prebivalstva ima zaslužek, ki komaj zadostuje za pokritje najpotrebnejših stroškov. V deželi razkošja, se mora človek, ki zasluži po petindvajset dolarjev na teden, odpovedati vsaki stvari, ki količkaj diši po razkošju.

Oblasti prihajajo vedno bolj do prepričanja, da se rekrutira armada zločincev skoro izključno le iz vrst onih ljudi, ki ne zaslužijo več kot po petindvajset dolarjev na teden.

Javnost je v veliki zmoti glede plač ameriškega delavstva. Ljudje čitajo, da so tu ali tam delavci zato zastražkali, ker jim gospodarji nočejo plačati po osem, deset ali petnajst dolarjev na dan.

Toda v tem slučaju gre le za razmeroma majhno število posebno izvežbanih in izurjenih delavcev, ki so zaposleni komaj po par mesece na leto.

Časopisje pa le redkokdaj poroča o tedenskih plačah, ki znašajo po petnajst, dvajset ali petindvajset dolarjev tedensko, in previdno molči, da je ljudi s tako pičlim zaslužkom po velemestih na sto in stotisoče.

Samec se že nekako prerine skozi, toda če se poroči in ima žena otroke, se pod nobenim pogojem ne more počisto prerezati.

Iz teh vrst se torej rekrutirajo zločinci. Toda ne samo vsled pomanjkanja, pač pa zato, ker jih delodajaleci sami uvajajo v umetnost prevare in tatvine.

— Dosti je takih delodajalcev, — pravi Kingsley, — ki dajejo svojim uslužbencem slab vzgled. Uslužbenci vidijo, kako označa gospodar blago s sleparsko, to je previsoko ceno, kako ponareja blago, kako špekulira na borzi, na kako nezasiščen način izkorišča uslužbenca, da bi izbil iz njih več dobička. Ali je potem kakaj čudnega, če se značno posluževati uslužbenec istih taktik. Podjetnik, ki svojega uslužbenca slepari z obljubami, pretujami in prilizjenostjo, namestu, da bi mu plačal pošteno plačo, je baš tako nepošten kot sestradan tramp, ki izmakne banikirju listino iz žepa. Baš tako nepošteno je slepariti delavca pri plači kot z napeto pištolo ropati denar.

Plača je le tedaj zadostna in pravična, če predstavlja zameno za pošteno delo ter zadošča, da delavec pošteno preživi sebe in svojo družino.

NEPRESTANI BOJI NA KITAJSKEM

SANGHAJ, Kitajska, 15. nov. — Bitka med četami nacionalistične vlade ter ljudsko armado pri Teng-feig se je unela, in boj je izvanredno oster, kot pravijo poročila, ki so prišla svenkaj. Sedanjí razvoji kažejo, da so sovražnosti najbolj ostre, kar se jih je še završilo v tekočem letu. Kitajska častnikarica poročila iz Hankova pravijo, da je bilo ubitih 40.000 kitajskih vojakov na strani ljudske armade, dočim so izgubili nacionalisti le nekako polovico tega števila.

Iz Slovenije.

Prijet železniški žepar.

25. oktobra zvečer je bila med postajama Zidani most - Hrastnik na večernem osebnem vlaku, ki pripelje v Ljubljano okrog 22. neopazeno okradena neka mlajša ženska iz okolice Hrastnika. Ko je izstopila iz vlaka, je držala svojo ročno torbico tesno pod pazduho, opazila pa je tatvino šele potem, ko je vlak že zapustil postajo. Nemudoma je obvestila o tatvini torbice v kateri je imela poleg raznih malenkosti tudi šop ključev in 4145 Din gotovine postajno načelstvo, ki je brez odloga obvestilo o drzni žepni tatvini sosednjo trboveljsko postajo. Preiskani je bil ves vlak, toda zaman.

28. oktobra*pa je bil na svojem stanovanju v Ljubljani ob Dunajski cesti izven mesta nemadoma aretiran 37-letni državni uslužbenec iz Ljubljane, ki je tatvino po daljšem odločnem tajuju pod težo dokazov priznal. V preiskavi in po zaslišanju storilca se je ugotovilo, da je tatvino izvršil omenjeni uslužbenec v trenutku, ko je ženska stopila iz vlaka. Ko je bil na trboveljskem kolodvoru vprašan, če mu je o tatvini kaj znanega, je to zanikal in se mu je kot uradni osebni brez vsakega suma verjelo. Po prihodu v Ljubljano je odšel v svojo uradno sobo, kjer je torbico sežgal v peči, dočim je shranil 3 tisočake v svoji omari. En tisočak in drobšč pa je vtaknil v žep in odšel na krogarsko turnejo v mesto. Tu je našel več sladkih, iz ljubljanske radodarnih deklic, ki so ga med silnim poplvanjem obrale za lepe denarce. Po dveh dnevih in nočeh veseljačenja ga je dosegla roka postave na njegovem domu, popolnoma utrujenega in neprespanega.

V začetku je svojo krivdo tajil, nato pa je na podlagi neovržitih dokazov, ker je policija med tem že zasegla 2400 Din ukradenega denarja v uradni omari, vse priznal. Oddan je bil sodišču. Baje mu je prišla policija na sled na podlagi izpovedi dvomljivih prijateljev na dvonočni turneji.

Surov hlapec.

Na oglu Beethovne in Gajeve ulice so opazovali okrog 9. neznanega voznika v močno vinjenem stanju, ki je na vsi moči pretepal že utrujenega konja. Žival je cepetala, vendar ni mogla hitro potegniti voza dalje. Hlapec se je čedalje bolj razburjal in udarjal po konju z bičevnikom. Njegovo surovo ravnanje je vse okoli stoječe razburjalo in ker njihov, opomin ni zalegel, so bili prisiljeni pozvati stražnika. Ta je spoznal v mučitelju živali hlapca Jožefa Medvečka iz Šiške, ki ga je prijavi pristojnemu oblastvu.

Nepreviden avtomobilist.

Trgovski potnik Jakob Vrbovšek iz Celja, stanujoč na Poluhah, se je peljal po desni strani kapucinskega mostu na svojem kolesu domov. Nasproti mu je privozil osebni avtomobil z evidenčno številko 15-950 in zavozil v njegovo kolo. Vrbovšek je padel na tla in se občutno poškodoval in ima razen zamazane in raztrgane obleke tudi pokvarjeno kolo. Ko se je pobral in je obrisal blato z avtomobilove evidenčne tablice, ga je šofer sunil proč in se odpeljal.

V teku 24 ur dva vlomna sredi Celja.

25. oktobra se je zjutraj bliskoma raznesla po mestu vest, da je bil ponoči izvršen v neposredni bližini Pikove trafike vlom v pisarno kamnoseškega podjetja bratov Kullich v Askerčevi ulici. Vlomilec je prispel na dvorišče pred pisarno skozi sosednji vrt po isti poti, kakor se je poslužil vlomilec v Pikovo trafiko.

Vlom je opazila v naspotni hiši stanujoča Ana Trinkova, ki se je ponoči okrog 1.30 prebudila in stopila k oknu. Opazila je v Kullichovi pisarni prižgano električno luč in obenem zaslišala nerazločno šumenje in ropotanje. Odhitela je k bližnjemu službojučemu stražniku in ga obvestila o dogodku. Stražnik je javil zadevo policijskemu nadzorniku Alojziju Vrčkovniku, ki se je nemudoma podal z več stražniki na lice mesta in takoj zapri vse ishode iz Askerčeve ulice. V tem je prodiral previdno proti Kullichovi hiši, kjer je prebudil lastnika podjetja, da je odšel v pisarno. V pisarni vlomilca ni bilo več, pač pa je pričela razbita šipa, v oknu,

po kateri poti se je nočni nepovabljeni gost splazil v pisarno. Ko je bilo vse mirno, se je policija poskrila v bližnji okolici. Okrog 6. zjutraj, ko se je že jelo daniti, je Kullich ponovno odšel v pisarno in našel v njej vlomilca v osebi 24-letnega ključavničarskega pomočnika Friderika Kirbiša, doma iz Cirkovic na Dravskem polju, ki se je baš pripravil, da odnese novo zimsko suknjo, vredno 1500 Dfn, in okrog 30 fotografij nagrobnih spomenikov ter Kullichevo beležnico.

Policija je Kirbiša takoj zaslišala in spravila v zapor. Kirbiš je pripel dan poprej iz Velenja v Celje. Načrt za vlom je napravil najbrže že pred 10 dnevi, ko je bil v Celju in se je tedaj predstavil Kullichu kot kamnoseški pomočnik. Ki prihaja baš iz Nemčije. Kullich mu je tedaj podaril 20 Din kot brezposelnemu kamnoseku. Kirbiša je celjska policija poslala mariborski policiji, ki ga je osumila nekega vroma. Fant pa je najbrže dokazal alibi in je bil izpuščen. Po turneji skozi Slovenj-gradec in Velenje je prišel v Celje ter bil aretiran in flagrantni pri vromu. S tem pa seveda še ni pojasnjen vrom v Pikovo trafiko, kjer manjka za vlomilcem vsaka sled.

Pretnak voznik.

Najemnik Plgovčevega hleva Fr. Skok je prejel te dni naročilo neke trdkrke, da zvozi s kolodvora več torovorov. Skok je naročil sprejel in poslal na delo hlapca Jerneja P. Jernej je vozil in pil, prejemal od trdkrke denar in se bratil z veseljaki po gostilnah. Skupno je zapravil nad 1500 Din gospodarjevega denarja. Te dni pa je Skok sleparstvo izpregledal in izročil že nekaj dni pijanega Jerneja policiji, ta pa sodišču.

Nezgodá železniškega delavca.

Na progi v bližini železniškega prelaza na Dunajski cesti se je te dni pripetila mala nezgoda, ki bi lahko imela težje posledice. Na progi je bil ob imenovanem času zaposlen železniški delavec 49-letni France Peterka pri čiščenju tirorov. Med splošnim ropotom Peterka ni čul stroja, ki se mu je bližal po progi za hrbtom. V trenutku je odbil od bil delavca v stran in ga vrgel po tleh. Peterka se je pri padcu precej poškodoval po obrazu in na rokah, prestal pa je seveda tudi precej strahu. K sreči je strojevodja nesrečo opazil in stroj pravočasno ustavil. Po pomorskega Peterka je prišel rešilni voz in ga odpeljal v bolnico.

Pregnani vlomilci.

2. novembra ponoči je stražnik Peter Lipovšek, prihajajoč s Mirja proti gostilni v Koleziji, zapazil skakati pri oknu na tla tri moške, ki so jo ubrali proti Mestnemu logu. Stražnik je takoj uvidel, da gre za vlomilce, zaradi cesar jih je prišel zasledovati. Neznanci pa so bili urnejši in jih že premočeni ter težko običajni stražnik ni zamogel dohiteti. Lipovšek se je vrnil in prebudil gostilničarja Franca Pelca. Pelcevi so ugotovili, da so neznanec skrivili s pomočjo lesenega "droga" v oknu mrežo in prispeli v točilnico. Tam so vse prevrnili, odprli razne miznice in pobrali nekaj drobšč. Stražnik je našel v lokalu tudi nahrbtnik z 12 komandi popolnoma novih pletenih jopic in zelen povrtnik. Na neki gredenci so takovi pustili tudi žepno električno svetiljko. Kakor domneva policija, izvirajo predmeti, najdeni v Pelcevi gostilni, iz vlomov v Vižmarjih in pri Hafnerju na Trati pri Škofji Loki.

Nov radgonski most.

Na mestu, kjer je stal jani stari lesen most čez Muro, ki ga je bila poplava parušila in odnesla, so pričeli letos graditi povsem novega, ki bo deloma zgrajen iz armiranega betona, deloma pa iz železa. Most, ki bo kakor stari vezal Gornjo Radgono z avstrijsko Radgono, je v glavnem še postavljen in se vrše samo še zaključna dela. Prometu bo izročen še pred zimo.

Zgrajen je bil sporazumno in s skupnimi stroški jug. države in avstrijske republike, ki sta vsaka prispevali eno polovico. Na južni strani je jugoslovanska carinska stražnica, na severni pa avstrijska. Most je za trgovce, obrtnike, pa tudi za vse ostalo prebivalstvo izredne važnosti.

BOŽIČ V STARI DOMOVINI

Onim, ki so namenjeni potovati v stari kraj za Božič, poročamo, da priredimo zadnji izlet to leto na največjem in najhitrejšem parniku francoske parobrodne družbe —

ILE DE FRANCE BOŽIČNI IZLET - 6. decembra 1929

Kakor vedno, so nam tudi za ta izlet dodeljene najboljše kabine in kdor si želi zasigurati dober prostor, naj se pravočasno prijavi in pošlje aro.

Za pojasnila glede potnih listov, Return

Permitov i. t. d. pišite na domačo —

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Chicago, Ill.

Ker vsak piše najprej o delavskih razmerah, bom tudi jaz.

Tukaj v Chicagu so prav slabe. Cele trume delavcev je brez dela. Posebno Radio Company je veliko delavcev odslovila zadnji teden za nedoločen čas, tako da se skoraj delo kupiti ne da. Zatoraj ne svetujem nobenemu rojaku sem hoditi za delom.

Da pa ne boste mislili, da se ne zabavam, moram malo poročati, kako smo grozini sok spremenili v vino. To so preskrbele članice kluba "Bled" na North Side. V nedeljo 10. novembra so priredile veliko plesno zabavo. Kar veliko naših rojakov živi na North Side, večinoma Gorenjcev in Notranjcev, je bila udeležba velika. Tudi jaz podpisana sem se udeležila te zabave in tam sem se seznanila z Mrs. Agnes Benčan, zavedno rojakinjo. Mene je zelo veselilo, da sem se spoznala z njo, ker je bilo veliko hrupa pred leti zaradi njenega dopisa. Tistikrat sem bila jaz obdolžena od gotove strani, da sem jaz pisala. Ona je jako agilna žena pri klubu "Bled" in povsod, kjer se gre za narodno stvar. Ona je odkritosrčna in po pravici pove.

Pozdravim vse rojake širom Zdr. džav, posebno pa Petra Zgaga, ker tudi po možkih udari, kako so korajzni, kar pod posteljo zlezejo, če tat pride po noči v hišo. Tako ja prav!

Frances Laurich, zastopnica.

Toronto, Canada.

Čitam dosti dopisov širom Canade, v katerih se rojaki pritožujejo radi pomanjkanja dela in slabih plač. Tudi tukaj v Torontu je kar strah. Dosti dela je res, ljudi pa tudi toliko, da bi lahko celo mesto še enkrat zidali, pa bi še ne prišli vsi na vrsto. Najbolj konkurirajo Slovaki in Poljaki. Oni bi delali za 20c na godinko.

Slovencev tudi tukaj ni nad pet. Rojaka, ki je dal dopis iz Kitchenera, prosim, da se mi oglasi, ker bi rad malo korespondiral z njim. Pozdravljam vse Slovence in bralece tega lista.

V. Resek, 218 Adelaide St., Toronto, Canada.

Peter Zgaga

— Za božjo voljo — je vzkliknil zdravnik, ko je ugledal pred seboj stepenega in ranjenega možaka. — Dobro so vas zdelali.

— Da, dobro, — je pritrdil ranjenec.

— Zaradi denarja, kaj ne? — je poizvedoval zdravnik. — Moj Bog, kakšni časi so zavladali. Človek ni niti življenja varen.

— Res je, res je.

— Pa bi spoznali tistega, ki vas je, če bi ga videli?

— Seveda. Saj ga poznam že petnajst let.

— Kdo pa je, da bom obvestil policijo? — Nič se ne trudite, gospod zdravnik. Policija ne bo nič opravila. Moja žena me je.

* Slišal sem, kako je dvoril fant izvoljenki svojega srca:

— Oh, gospodična, kako neznanško vas ljubim. Kako strašno vas ljubim. Moje misli so neprestano pri vas.

— Ja, pa že ni res, — je odvrnila in srmežljivo pogledala v tla.

— Prisegam vam, da so moje misli neprestano pri vas.

— Pa le ni res, — je pojasnila, — saj še ne veste, kje sem na kvartirju.

* Z otroci je križ. Posebno matere morajo biti previdne, kaj pravijo.

Mati je obiskala svojo prijateljico in vzela svojega osemletnega sinčka seboj. No, pa saj veste, kakšne prijateljice so ženske. V lice se dobričkajo, za hrbtom pa opravljajo. Otroci seveda, otroci so pa odkritosrčni.

Mati in prijateljica sta klepetali v kuhinji, sinček je pa po stanovanju šaril in si je vse natančno ogledal.

Vrnil se je v kuhinjo in rekel materi očitaje: — No, mama, saj tako umazane stanovanjaka pa tudi nima kot si včeraj pripovedovala doma.

* Deževalo je, cesta je bila blatna, in vsakdo je iskal zavetja. Rojak ga je poiskal v veseli družbi in ni hotel z ropotanjem ali drugače buditi svoje ženice. Zato je sezul na hodniku čevlje.

Neznansko se je pa začudil, ko ga je naslednjega dopoldne prebudila z besedami: — O ti packa ti! O ti nesnaga ti!

Vso kuhinjo si mi posvinjal. Kdaj si prišel domov? Ali nisi mogel čevljev v veži obrisati?

Tako in podobno je gostolela, rojak se je pa čudom čudil.

— Lažes — je slednjč jezno odvrnil. — Saj sem se na hodniku sezul.

— Kaj bi lagala? Saj vidiš blatne stopinje po poribani kuhinji. In mahoma se ji je zasvetilo v glavi: — Ah, že vem: po vseh stitih si prišel.

Možček je sklonil glavo in ni ugovarjal.

* Poročilo se glasi: — Davčni department je objavil, da se je javilo enajst oseb, ki imajo na leto več kot štiri milijone dolarjev dohodkov.

Časopisje je seveda tudi njihova imena objavilo. Če bi bilo po pravici, bi bilo treba objaviti tudi imena onih oseb, ki nimajo sploh nobenega dohodka.

Toda to ni mogoče. To bi vzelo preveč časa in prostora.

* Tistih psov, ki lajajo, se ni treba bati. Taki psi ne grizejo. Toda to je nerodno, ker nihče ne ve, kdaj bo pes prenehal lajati.

* Stara samica je rekla: — Zakonsko življenje smatram za nekaj idealnega. Izkušen zakonec ji je odvrnil: — Ja, seveda, vsak človek ima svoje predsodke.

* Po banketu sta se sestala prijateljca. — Da krasno je bilo, res krasno. Kdo pa je bila tista krasotica, ki je sedela poleg tebe?

— Ne vem, — je odvrnil prijatelj. — Z nekim nenavadnim parfumom je bila parfumirana. Ali si opazil?

— Ne — je odvrnil prijatelj. — Niti pogledati si je nisem upal; kaj šele poduhati, ker je sedela moja žena nasproti mene.

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ROBERT FLORIGIA:

PLAČILO POVEST

Gospod Fibre je bil prodajalec v obunalnem oddelku velike trgovine in je trpel neupravičeno pod občutkom svoje manjvrednosti. Bil je starejši, neporočen čudak, živel je skromno v svojem preprosto urejenem stanovanju in si je privoščil samo to razvedrilo, da se je odpravil vsak ponedeljek po hitrem povečanju v gledališče in sicer za znižano ceno z vstopnicami, ki mu jih je dajal njegov trafikant.

Ljubil je strastno gledališče in vse, kar je k temu spadalo. Kulinski svet je vnel njegov radovednost nad vse. Grenko je obžaloval svoje skope dohodka, ki mu niso dovoljevali, da bi obvedoval pa tam po dragih modnih restavracijah z znamenitimi odskimi in filmski vzhitimi.

Baš se je otvorila zimska sezona; premijere so si sledile druga drugi; gospod Fibre je prebiral z napetostjo poročila v listih. "Ali bom videl vsa ta dela?" je vzdihoval. "Ah, če bi bil bogat!"

Na poti v trgovino je našel nekoga dne bel pisemski ovitek iz debelega, gladkega papirja. Mehanično ga je dvignil in dognal, da je bil brez naslova, vendar je bilo nekaj v ovitku. Končno se je odločil, da ga odpre: dolg, svetlozelen listek se je pojavil, povabilo: "Gospod Pistola, ravnatelj gledališča Gargouille, prosil gospoda... da bi se udeležil glavne skušnje novega dela in sicer 16. nov ob 21. Parketni fotej številka 81."

Gospod Fibre je bil ves iz sebe. Imena gospoda, ki mu je veljalo vabilo, na tem ni bilo in danes je bilo baš 16. nov. Kakšen srečni slučaj! Mu je končno priskrbel priložnost, da je mogel prisostvovati takšni prireditvi!

Pri kosilu se je smehljaj radostno predse; zvečer je zaupal svojim prijateljem, da gre danes in glavni skušnji nove igre "Njegova dražestna mala". Gospodična Nini Paradisova ima glavno ulogo. "Srečniki!" je zaklical gospod Brusquet iz sosednje prodajalne

MILIJONAR BREZ ZDRAVJA

Je zelo roven človek. A vseno se večkrat pripeti, da ljudje kupijo denar in zanemaraajo glavni del, zdravje. Najvažnejše določbe so: Držite vašo čreva čista! Mladost in krasota se da obrniti le z čistočjo notranjstve.

TRINERJEVO GRENKO VINO očisti čreva in oprostí notranjost zastalim snovi, ki strupe vašo kri. To ne le odpravi zaprtico, ampak tudi drugo znako v zvezi s smrtljivim d- hom, glavobol, omotico, slabo spujnje in nevrozom. V vseh lekarnah. Vzorac zastoj od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago Ill.

KUPON ZA BREZPLAČNI VZOREC Dept. 72 Ime Ulica Mesto, država

Božična nakazila ZA VAŠE sorodnike v domovini.

Priporočamo Vam, da nam Vašo letošnjo denarno pošiljatev naročite čim prej, in sicer iz dveh razlogov:

- PRVIC: želimo, da se denar izplača prejemnikom vsaj en teden pred prazniki. To je mogoče le tedaj, če nam naročite nakazilo še pred koncem novembra. DRUGIC: želimo Vam računati dinarje še po naši sedanji ceni. Pred kratkim se je začela nakupna cena dinarjev nekoliko dvigati ter je mogoče, da bomo primorani povisati tudi svojo prodajno ceno. Sicer se pa nadamo, da bomo lahko ostali pri sedanji ceni dokler nismo večino božičnih nakazil odposlali.

ČEPR, SMO NAJBOLJE PRIPRAVLJENI ZA TOČNO IZVRŠEVANJE VAŠIH NAROČIL, VAS PROSIMO, DA ISTA POŠLJETE NA SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Vesti iz Primorja.

Trst, koncem oktobra.

Cela vrsta kmetov iz Marezig v Istri čaka v rimskih zaporih že več kot mesec dni na razpravo, ki se bo vršila proti njim pred posebnim tribunalom. Obtoženi so protidržavne propagande. Razprava je imela biti že sredi oktobra, pa je bila odložena zaradi razprave proti Gortanu v Pulju.

V Kopru je bil v zaporu kmet Krmar iz Marezig. Devet mesecev so ga držali tam, nedavno pa so ga odpeljali v Trst. Mož ima 60 let in je analifabet. Obdolžen je tudi on protidržavne propagande.

Privatni uradnik Slovenec Šturm v Trstu je imel odpotovati na otok Ponzo v petletno konfinacijo, pa je nenadoma prišla iz Rima odredba, da naj ostane Šturm še nadalje v tržaških zaporih.

Osrednji odbor "Italie Redente" je pod predsedstvom vojvodinje d'Aosta sklenil, da sprejme okoli 80 otroških azilov, katere je sedaj vzdrževala "Lega Nazionale" v Bruljski Krajini. Vojvodinja je to brozjavno sporočila predsedniku "Lega" dr. Pitacu. Sklep "Lega" za odstop sol "Italie Redenti" je bil izvršen pretekli mesec. Tako bo sedaj tudi vse potokujevanje solskih otrok pod regnikolskim vodstvom in nadzorstvom.

Tržaški poslanec Survich je za sedel dobro plačano mesto predsednika "Enita" v Rimu. Pri njegovi umestitvi se je naglašala naraščajoča važnost turizma ne samo za gospodarstvo, marveč tudi za nacionalno politiko. V Opatiji mislijo, da jim bo Survich pomagal iz sedanjih finančnih zadreg.

Tržaški vodovod iz Timava je že odprt. Iz bližnje Sardovčevega mlina za Sv. Ivanom potiska pet električnih sesalok vodo v bližnje filtre, ki izčistijo kraško vodo. Od tod teče cev, v premeru 90 cm, debela, po selskanski in nato po novi cesti do zbiralnika na Greti in od tam v mesto. Novi vodovod bo dovažal Trstu dnevno okoli 20.000 kubičnih metrov vode v začetku, ko bodo vsa dela končana, pa 55.000. Doslej je razpolagalo mesto s komaj 28.000 kubičnih metrov vode.

Avtomobili dirjajo po deželi s skrajno brezobzirnostjo. Zato ni že skrovo več dneva brez kake avtomobilske nesreče. V Škofijah v Istri je neki laški avtomobil vrgel na tla 71. letno kmetico Marijo Kuretovo, ki je drugi dan izdihnila v tržaški bolnici. V bližini Štanjela na Krasu se je ubil motociklist Josip Čepak, ko se je hotel v nagli vožnji izogniti nekemu kmečkemu vozu.

V Palah pri Ajdovščini namerava Gayer otvoriti papirnico. To bi dalo kraju novega življenja. Pili so v kleti kmeta Josipa Lapanje v Poljanah pri Štjaku. Vino je razgrela mladim ljudem glave in pričel se je prepri, ki se je, kakor navadno, žalostno končal. Mrtev je obležal 23-letni fant Fran Čehovin.

Nenavadno je odšla večja skupina fantov iz Idrije v Belgijo. Trije so bili zavrženi in niso mogli preko meje iz razloga, da so strokovno izučeni na razna dela. Tujina grabi in izmoggava le telesne moči naših ljudi in se otresa onih, ki so zmogni, da bi si služili boljši kruh.

Odšla sta v notranjost Italije za drugimi slovenskimi učitelji tudi didaktična ravnateljca Ferdinand Kenda iz Komna in Valentin Semi (Semich, Semič) iz Ajdovščine, prvi v Aurenzo pod šolsko skrbništvo v Milano. Oba sta goreča fašistična borce, ki sta mislila, da sta zbog tega varna pred premeščenjem v Italijo, pa ju je to vendar zadelo.

Na Brjah pri Rihemberku so si zgradili lastno cerkev, ki je bila te dni posvečena. Zaščitnika nove cerkve sta apostolska brata Ciril in Metod.

V Ivanjemgradu pri Komnu je povzročila letošnja suša posebno škodo. Do marca dalje ni bilo nikdar zadosti vode, v septembru so vzvili vodo iz Komna za živino in ljudi. Pred tremi leti so imeli bližje 300 kvintalov žita, letos pa ga ni bilo niti 30, ker se ni obneslo seme nove pšenice v hudi zim.

Revija "L'Elettrotecnica" poroča, da se izvrši skoro elektrifikacija proge Trst-Postojna v dolgotni 82.2 km, proga Trst-Opčine v dolgotni 16.5 km, proga Bivio-Tržič-Cervinjan v dolgotni 29.3 km.

Na tržaški univerzi gospodarskih in trgovskih ved se odpravi dopolnilni tečaj za specializacijo v materiji upravne organizacije in industrijske ekonomije.

Po Trstu se je raznesla vest, da bo 52 magistratnih uradnikov, samih domačinov, odpuščenih iz službe. Na njihova mesta pridejo regnikoli.

Razbojniki so vdrl v hišo posestnika in trgovca Martina Percana v Rakuju. Percan je bil sam doma. Razbojniki so vzeli iz blagajne 50 tisoč lir in nato naglo odšli. Orožniki jih iščejo.

Spremembe v Afganistanu.

Afganistan je država v onem notranjem predelu Azije, kjer sta se že od srede preteklega stoletja stikala angleški in ruski vpliv. Zgodovina Evrope se je v XIX. stoletju razvijala v močni meri pod perspektivo angleško-ruskega nasprotstva, ki se je razen na Balkanu življalo posebno v Aziji. In ena najbolj občutljivih točk v britanskoruskem spornem pasu je bil ravno Afganistan. Zakaj preko tega ozemlja bi bil najbližji dohod iz Rusije do angleške Indije; tod je Velika Britanija pričakovala invazije ruskih armad. Zato je Anglija gradila na indijsko-afganski meji mogočne trdnjave in hkrati budno pazila na to, da se ne bi v Afganistanu utrdil ruski vpliv.

Preobrat v Afganistanu, kjer je samozvanca Habibulaha premagal Nadir Kan, sorodnik pregnanega kralja Amanulaha, ter sam zasedel prestol, bi bila interna zadeva te azijske države, ki ostalega sveta ne bi mnogo zanimala, ako ne bi šlo pri tem za vprašanje eminentne mednarodne važnosti.

Povojna doba ni spremenila tradicije starega angleško-ruskega nasprotstva, dasi mu je dala drugačne nagibe in nove reforme. Kakor so se poprej odigravale v afganski prestolici intrige obeh diplomacij, tako je ostalo v povojni dobi; spremembe v vladi in v režimu so se merile s perspektivo sovjetsko-angleškega antagonizma.

Kralj Amanulaha, ki se je v prvi dobi angažiral v zmagovalni vojni zoper Anglijo, je veljal kot nasprotnik angleškega vpliva in je bil v dobrih odnosih s sovjetsko Rusijo. To se je pokazalo tudi o priliki njegovega evropskega potovanja, ki je posetil tudi Moskvo ter dal temu svojemu posetu prav poseben poudarek. Zato sta se poraz Amanulaha in njegov beg v inozemstvo smatrala kot udarec za sovjetsko Rusijo in marsikak komentar je uspeh upornika Habibulaha računat kot delo angleške diplomacije, dasi je mogel za svojo trditve navesti malo konkretnega.

Habibulaha je odigral in logično bi bilo računati zmago Nadir Kana če ne že kot neuspeh Anglije, pa vsekakor kot dogodek, ki njenemu vplivu v državi ne bo v korist. Seveda pa bi bilo lahko komentiranje režimske spremembe v

Afganistanu prezgodnje, dokler notranji vladar, ki si je privzel naslov pahišaha, ne pokaže v večji meri svoje smeri za vnanjo politiko svoje države. Udejstvoval se je sicer kot poveljnik v vojni zoper Angležce, ali to pač še ne pomeni vsega.

Vsekakor pa so značilne nekatere podrobnosti. Vsa poročila iz Kabule so trdila, da je Nadir Kan po zavzetju prestolice prevzel vlado le po obotavljanju, šele potem, ko so plemenski veljaki zahtevali, da on sam zasede prestol. Izkušnja uči, da takih interpretacij ne smemo vzeti preveč dobesedno. Res je sicer Amanulaha izgubil v deželi domala vso popularnost, ko je po prvih zmagah Habibulaha pobegnil iz dežele in jo prepustil usodi; Nadir Kan bi pač s stališča državnih interesov ravnal napačno, ako bi forsiral pregnanega kralja Saj je bil nepopularen v državi že pred begom, ker je svoje reformistično delovanje vršil prenaglo in so ravno njegove reforme največje pripomočje upornikom do nagle in lahke zmage. Nadir Kan pa je imel simpatije najboljših plemen še iz časa svojega poveljstva. Takotika je tedaj velevala zmagovalnemu poveljniku, da je prevzel prestol, v kolikor je bilo seveda takega preudarka sploh treba.

Nastaja še vprašanje, kako si bo mogel Nadir Kan zagotoviti svoj uspeh ter ga zavarovati proti upornim silam, ki so v državi, kakršna je Arfganistan, vedno zelo močne po takih notranjih prukacijah. Prve izjave, ki jih daje Nadir Kan o smernicah svojega bodočega vladanja, pričajo, da si je izbral srednjo pot, ki naj mu pomaga doseči stabilizacijo notranjih razmer. Določno se vidi, da ne misli ponoviti radikalnih reform, ki so Amanulaha stale prestol; ni jim sicer principijelno nasproten, na-

glaša pa, da morajo biti reforme zmerne, da ne smejo biti v nasprotju s verskimi nauki in z duhom islama, predvsem pa, da se smejo izvesti šele tedaj, kadar jih bo zahtevalo prebivalstvo. Jäsno je tedaj, da je njegova srednja pot močno konservativna in da bo reformiranje sedanjega stanja v državi zelo počasi napredovalo. Vidi se, da je Nadir Kanu poglavitni smoter pomiriti državo, utrditi režim in sicer na starih osnovah; reforme se mu pri tem zdijo opasen eksperiment, kakor je glede Amanulahaovega režima posebno podčrtaval.

Nekateri afganski veljaki se oglašajo zoper Nadir Kana. Posebno je značilno, da so prve take vesti prišle iz Indije, od Afganov, živčih v tej deželi. Ni izključeno, da se iz teh izjav razvijejo poskusni po zopetni spremembi v Afganistanu.

Velik STENSKI ZEMLJEVID CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemljevidov, s potrebnimi pojasnili, sezname držav, mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

CENA \$1. GLAS NARODA 216 W. 18 STREET NEW YORK

glaša pa, da morajo biti reforme zmerne, da ne smejo biti v nasprotju s verskimi nauki in z duhom islama, predvsem pa, da se smejo izvesti šele tedaj, kadar jih bo zahtevalo prebivalstvo. Jäsno je tedaj, da je njegova srednja pot močno konservativna in da bo reformiranje sedanjega stanja v državi zelo počasi napredovalo. Vidi se, da je Nadir Kanu poglavitni smoter pomiriti državo, utrditi režim in sicer na starih osnovah; reforme se mu pri tem zdijo opasen eksperiment, kakor je glede Amanulahaovega režima posebno podčrtaval.

AEROPLAN RIO DE JANEIRO V HAVANI

HAVANA, Cuba, 15. novembra. — Velikanski hidroplan "Rio de Janeiro", ki je last New York, Rio in Buenos Aires značne črte je pristal včeraj popoldne tukaj ob petih. Dospel je iz Miami. Hidroplan se nahaja na potovanju v Buenos Aires.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Potrjim srcem naznanjam znancem in prijateljem širom Amerike žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja mojemu nadvse ljubljenuemu soprodu.

FRANK-U SCHMIDT

Umrl je 31. oktobra ob 5. uri zvečer, v najlepši dobi življenja, star 46 let; zadela ga je srčna kap. Pogreb se je vršil 4. novembra ob 9. uri zjutraj po katoliškemu obredu ob veliki udeležbi znancev in prijateljev pokojnega. Hvala društvoma Ljubljanski Vrh in Zenskemu odkusu S. N. D. za darovane krasne vence. Iskrena hvala posameznim družinam ter posameznikom za darovane vence in šopke, Mr. in Mrs. Habner, Mr. in Mrs. Sankar, Mr. in Mrs. J. Vihtelich, Mr. in Mrs. Fr. Vihtelich, Mr. in Mrs. Poznjich, Mr. in Mrs. Stular, Mr. in Mrs. Podobnikar, Mr. in Mrs. Bozich, Mr. in Mrs. Meyers, Mr. in Mrs. Uhan, Mr. in Mrs. Nagel, Mr. in Mrs. Plankar, Mr. in Mrs. Ursich, Mr. in Mrs. Joe Travnikar, Mr. in Mrs. Bernard Travnikar, Mr. in Mrs. Maisel, Mr. in Mrs. Koznik, Mr. in Mrs. Urban, Mr. in Mrs. Rink, Mr. in Mrs. Oblak, Mr. in Mrs. Kolenc, Mr. Furlan iz Clevelanda, Mr. in Mrs. Lociškar, Mr. Feliks Lociškar, Mrs. Mitzi Benkni, Miss Emilia Ogrinc, Mr. Frank Kestelic, Mr. Joe Tanko, Mr. Toni Lagoj, Mr. in Mrs. Hrvat in Mr. in Mrs. Rant.

Ce sem slučajno kako ime izpustila, prosim, da mi oprostite. Lepa hvala Mr. in Mrs. Oblak in Mr. Furlan iz Clevelanda za vdeležbo pri pogrebu. Posebno hvalo sem dolžna izreči vsem, ki so se udeležili pogreba ter čuli ob njegovem mrtvaškem odru in vsem, ki so pripomogli do lepšega sprevoda. Se enkrat srčna hvala vsem prijateljem in znancem za požrtvovalnost, sočutje in za vse kar ste dobrega storili in pomagali v tej teški boili in nas tolažili, ter za krasne vence in šopke, da je soha izgledala kot pravi cvetlični vrt. Tebi pa moj dragi nikdar nepozabljeni soprog želimo, počivaj v miru in naj Ti bo lahka črna zemlja. Odšel si od mene po 20-tih letih skupnega srečnega življenja in me zapustil, toda v mojem srcu ostaneš za vedno. Žalujoci ostali: GABRIELA SCHMIDT, soproga, LOUIS SCHMIDT, brat, z družino, V starem kraju pa TOMAZ in ANTON, bratje, MARJETA, URŠULA in ANICA, sestre, Detroit, Mich., 11. novembra 1929.

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

BANOVOČEVI KONCERTI. 23. novembra: Barberton, O. 1. decembra: S. Chicago, Ill. 8. decembra: Calumet, Mich. 15. decembra: Milwaukee, Wis. Svetozar Banovec, 381 E. 169. St., Cleveland, O.

BOARD OF EDUCATION nudí brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojasnila v ljudski šoli št. 27, East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12., soba št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 3. do 5., soba 413.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) Stanje samo \$2.— Naročite ga pri KNJIGARNI 'GLAS NARODA' 216 West 18 Street New York City

MAŠČEVALNA LJUBEZEN

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

All smatraš vse to, kar sem ti ravnokar rekel, za resnico? — Je nadaljeval usljivo, — in hočeš še vedno vse to zavračati?

— Prepričaj se teboj samim, in bilo preveč mučno zame.

Ker jo je videl pred seboj tako zanorelo v svoj odpor, je pričela naenkrat kipeči kri Trelaurierja, ki je rekel nato:

— Jaz hočem, da se prepričaš! — Je vzkliknil. — Jaz ne trpim, da bi mi stopila naspoti tako nedostopna ter svojeglava! Jaz se moram boriti s teboj, te premagati ter postati gospodar nadte! V boju se mi nudi le še ena možna triumfirati nad teboj, dočim mi tvoja nedostopnost jemlje slehernko upanje! Ali si že tako popolnoma jetnica, da da bi ne zadostovalo nikako sredstvo, da te iztrgam iz kreppljive blaznosti? Ti si se premalo videla tega moža, ne vsiljuje se ti, kajti drugače bi ti že davno zapazila ter postala pozorna! Ali pa sta igrala skupno igro, da se skrijeta pred mojimi očmi? Govori, Anina, kako dolgo traja to že vajina razmerje? Ali je to bila to le nova muha, ali pa nosiš to že dolgo v svojem srcu? Jaz moram vedeti vse to, da te lahko zavarujem pred teboj samo, kajti le to je moj cilj, prisegam ti, ubogo dete! Vse, kar se tiče mene, ne pride pri tem prav nič v poštev, kajti vse bom rad doprinesel, da te obvarujem pogibelji!

All občutis sovrašтво napram meni in ali vzbujam tvoj gnus? Ali naj grem k tvoji teti, če nisi rada tukaj? Jaz ne zahtevam od tebe ničesar drugega kot obljubo, da ne boš občevala z vicomtom de Preigne, da se ga bo skušala oprostiti! To mi je na srečo pred vsem drugim! Kajti vidiš, moja uboga Anina, ta človek bi te upropastil brez smiljenja! Svoje življenje dam pod pogojem, da bo tebi v korist, kajti videti tebe propadati gre preko mojih sil! Par mesecev premissija nja samote ter občevanja z gospo Perceval ti mora prinesiti jasnost. Popolnoma se bom podredil tvoji volji ter bom žrtvoval svojo osebno srečo, a le pod pogojem, da ne boš zlorabljala moje dobrote in da ne boš prenehala biti dostojna in poštena ženska!

— Hvala ti! — je odvrnila mirno. — Vedela sem, da me ljubiš in sedaj sem dobila nov dokaz tega. Vse, kar mi nudiš, pa mi ne zadostuje in jaz nočem tega. Če bi ti dala svojo besedo, da ne bom zopet videla Andreja re Preigne, bi zlomila svojo prisego. Ne pokoriti se njemu presegla moje moči. Jaz sem njegova lastnina in on lahko razpolaga z menoj. Brez pridržka si govoril z menoj in jaz ti moram prav tako predstaviti svoje duševno stanje. Na tvojo ponudbo polovične prostosti odgovorjam z zahtevo popolne prostosti, kajti srednja pot, katero si mi pokazal, je zame nehodljiva. Do tega zadnjega dneva, bi le smehljajla skomigala z rameni, če bi mi kdo napovedoval vnaprej, da se bom kdaj ločila od tebe, da živim z drugim. Kljub temu pa je sedaj stvar taka. Za mene ni nikakega življenja brez njega, ki se je polastil vseh mojih misli in vsega mojega srca. Jaz, ki nisem hotela nikdar verovati v vlado čustev, bi bila zmorna skočiti skozi okno, da bi dospela do ljubimca, kljub nevarnosti, da si bom zlomila vse ude. Izgubila sem oblast nad samo seboj. To je mogoče velika nesreča, vendar pa ne morem ničesar izpremeniti na njej.

— Ti vendar pripadaš meni! — je vzkliknil Trelaurier, ves iz sebe vesled mirne logike, s katero je razvijala Anina svoje misli.

— Ti nosiš moje ime ter si moja žena! Ti pozabljaš vse to, razven svoje zaljubljenosti muhe! Najti je postavte, katerim si dolžna pokorščino, cerkvene in družabne, katerih ne smeš prelomiti brez mojega privoljenja!

— Ti se dovoljenje te prosim iskreno! — Ti se hočeš, če dovolim, popolnoma ločiti od mene? — Da to bi bila zate in zame najbolj dostojna rešitev. Ali me hočeš prisiliti, da pripadam še nadalje tebi, ko so vse moje misli pri drugem? Če bi mogel to, kakšen človek bi moral biti? Gotovo ne oni, katerega spoštujem ter dejanski ljubim z vsemi čustvi, katerim ni še pozabila moja strast! Ali me hočeš prisiliti k dednemu, ničvrenemu življenju? Ali bi bilo to vredno tebe in mene? Izgovorila sva se povsem odkrito in nič drugega nama ne preostaja kot potegniti konsekvence iz vsega tega!

— Nesrečnica! Ti prezeš v svoji drzni logiki le eno, namreč, da te še vedno ljubim! Ali misliš, da mi je lahko odgovadati se tebi ter te podariti tekmeču? Dosedaj sem se spuščal v razprave ter te skušal opozoriti na nevarnost, katerim se izpostavljaš, a srce mi daje povsem drugačni svet kot moja pamet! Izjavljam ti z mirom, ki meji na cinizem, da imaš pravico živeti z drugim kot svojim možem, ker ne moreš še nadalje obvladati svojih misli in ker razvijaljšvaš v tvojih očeh ljubezen vse druge obzire. No dobro, jaz ti lahko povem primeroma. Zame ni nobene druge kot si ti. Ti si se posvetila meni in po postavah države in cerkve si moja lastnina. Ker pa smo enkrat tako daleč, da nas ne brigajo niti postavte niti čustva ter naj vladati le polnost, ti izjavljam, da te ne bo lastoval nikdo drugi, razven če bi me preje ubil!

— Ti vendar ne misliš uporabiti sile? — Če me siliš k temu, gotovo. Brez pomisleka! Zrla mu je v oči tako, da so ga oslepilli bleski iz njenih. — Kaj imaš v mislih? — Lahko si zelo živahno predstavljala, — je odvrnil Trelaurier mirno. — Vprizoril bom poskus izbežiti se vicomta!

— Ne, tega ne smeš storiti! — Rad bi vedel, kako mi hočeš zabraniti to! — Če se ne boš pustil pregovoriti, da odstopiš od dvoboja, bom jaz pozvala de Preigna naj ti odreče dvoboj!

— Če bi bil toliko strahopeten privoliti v to, bi ga prisilil k boju! — Varuj se, ne sili me do skrajnega! Jaz nočem, ti rečem še enkrat, da bi se radi mene dvobojeval — Tebe je pač strah zanj! — O, Bog, jaz se bojim prav toliko zate. Misel, videti te v smrtni nevarnosti in sicer vsled moje krivde... Jaz ne trpim tega, ali me čuješ to se ne sme zgoditi, nikdar!

— Ti si norica! Kaj ti je vredno moje življenej, če teptaš z nogama mojo srečo? Razumi vendar, da nočem živeti brez tebe. Jaz te ljubim tako, da bom storil vse, če le hočeš ostati pri meni, da pozabim blodnjo ene ure in da me upustim upanja, da me boš še našla. Govorila si mi o svoji ljubezni, a kaj je neki poleg moje? Iz svoje črpaš žalostni pogum, da mi lomiš srce, a iz moje črpaš samozatajevanje, da preneseš vse, da te prikljime nazaj k razumu. Primerjaj te občutke — ali niso več vredni kot oni drugi? Le ene stvari ne moreš zahtevati od moje ljubezni, da se namreč udam v tvojo nezvestoto. Ta ljubezen ni možna le miline in udanosti, temveč tudi lahko vzplapola v ogorčenju, in bala se ne bo ničesar, niti grožnje, niti nevarnosti!

— Ah, to je nemogoče! — Skušaj to prepričati v to. V tej uri sta dva moja prijatelja pri vicomtu de Preigne, da mu obrazložita, da zahtevam zadostne odzvoje od njega! Ali si si res domišljala, da bi bilo mogoče uničiti življenje poštenega moža, ga gnati v obup ali blaznost, ne da bi kdo prevzel velike odgovornosti za to? V tem si se temeljito zmotila! Ti mi izjavljaš, da si se vrnila k naravnemu stanju in da se hočeš, brez sramote, združiti z nekim drugim, kot divja žival. Vzgojo, šege, dostojanstvo in čednost, vse si vrgla preko plota, kot nadežen balast! Dobro! Jaz grem za teboj ter bom postal zopet žival, kateri se skuša iztrgati samico in ki bo rastgajla tekmeča!

Zver v človeški podobi.



35-letna Gladys M. Parks, ki je obdožena, da je umorila in zakopala dva otroka, katera je vzela za svoja.

REPTILI, ŽRTVE NOVE ŽENSKE MODE

Odkar se je ženska moda odločila za usnje in kože plazilcev, so napočili temu živalskemu razredu, hudi časi. Saj pravijo statistike, da vsako leto kože 500,000 kač, 750,000 vsak oletu kože 500,000 kač, 750,000 aligatorjev in 1,000,000 kuščarjev v v usnje!

V glavnem je Daljni vzhod, ki dobavlja usnjarnam to ogromno maso surovin, zlasti pa Indija in Java. V Indiji se bavijo z lovom plazilcev cele družine nižjih kast in imajo precej lahko delo, ker tam in posebno v močvirnatem ozemlju Gangogve ustja teh živali kar mrگی.

Na Javi redijo kuščarice kot domače živali. Sp posevem krotke in koristne, ker lovijo podgane in manjše kače. V tem pogledu so celo tako koristne, da so javanske oblasti odredile, da jih smejo v modne svrhe poloviti le neko določeno število.

Kože pobitih živalih posušijo v sencih, jih površno ustrojijo all konservirajo v soli. Do konca jih predelajo potem šele v evropskih ali ameriških usnjarnah.

Kača, ki daje najboljše usnje, je neškodljiva. To je treba obzlovati, kajti če bi bila na njenem mestu rajši kakšna strupenka, bi imela nova moda vsaj to prednost, da bi sodelovala pri uničevanju nevarnih

plazilk, ki zahtevajo vsako leto toliko tisočev in tisočev človeških žrtv. Omenjena kača, ki živi v vodi, pa sama ugonobi mnogo nadležnega in nevarnega mrčesca. Urojenci jo love kar z roko, v najnovšem času tudi z mrežami.

Narava je odpremila večino plazilcev s krasnimi kožami in to je menda glavni vzrok, da so udarile modi v oči. Seveda pa teh lepote kože živih živali običajno ne kažejo, ker so zamazane z vsakovrstno nesnago. Od spretnosti predelovalca je odvisno, koliko naravne barve obdrži koža v obliki usnja. Za to je treba dolgotrajnih procedur, celo do dvajset. Z umetnimi barvili se da usnje kaj lahko in trajno barvati. Ker je tudi mnogo odpornejše od vseh drugih vrst usnja, čeprav je na drugi strani mnogo tanjše od volneje, ni pričakovati, da bi kaj kmalu ponehalo povpraševanje po njem.

Kuga med raki v Ločnici. Kakor poroča "Lovac" se je v vodah blizu Rogatiške Slatine pojavila med raki kuga. V Ločnici in njenih pritokih so poginili vsi raki. Raki so bili poručeni in so deloma že razpadali. V posameznih tolmunih jih je bilo videti po več skupaj. V enem samem tolmunu je bilo deset mrtvih rakov.

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENE PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

RAZNE POVESTI in ROMANI:

Table listing various books and their prices, including 'Amerika, povsod dobro, doma najbolje', 'Agitator (Kersnik) broš.', 'Andrej Hofer', etc.

Table listing various books and their prices, including 'Elizabeta', 'Fabiola ali cerkev v Katakombah', 'Misterija, roman', etc.

Table listing various books and their prices, including 'Na valovih južnega morja', 'Na različnih poih', 'Notarjev nos, humoreska', etc.

Advertisement for 'DOBILI SMO večjo zalogo BLAZNIKOVH PRATIK' with details about the price and availability of the 'KOLEDAR' (calendar).

Table listing various books and their prices, including 'Korejska brata, povest iz mistjонов v Koreji', 'Kruh, trdo vezano', etc.

Advertisement for 'Kretanje Parnikov Shipping News' featuring an illustration of a steamship.

Advertisement for '6 DNI PREKO OCEANA' and 'FRENCH LINE' shipping services, listing routes and dates.

Advertisement for 'JUGOSLAVIJE' shipping services, listing routes and prices, including 'PREKO HAMBURGA'.

Advertisement for 'HOLLAND AMERICA LINE' shipping services, featuring the 'Božič v "starem kraju"' promotion.

Advertisement for 'SAKSER STATE BANK' and 'GLAS NARODA' newspaper, including contact information and a notice about shipping books.

Advertisement titled 'Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.' with details about travel services and prices.